

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVÉD

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Közvilágításunk

II.

Cikkeink sorozatának célja az, hogy meggyőzzük polgártársainkat oly üdvös dolgok megvalósításáról, melyek nélkül a mai modern és fejlett világban a legkisebb község sem lehet el.

Nem beszélünk lehetetlen és felesleges dolgokról. Csak a legszükségesebbekről.

Legszükségesebb ezek között a jó világítás. Legyen az petróleum, vagy villanyvilágítás, — csak jó legyen és ne legyen egy község sötétségben.

Beláthatja mindenki, hogy világítás nélkül a magán ember saját házában sem lehet el, annál kevésbé lehet el egy község, melynek lakossága tízezen felül van.

Kunszentmárton községnek van is, nincs is világítása. Néha-néha égnek a lámpák, néha hónapokon keresztül nem. Ha holdvilág van, a lámpák alusznak, ha holdvilág nincs, meggyújtanak egy pár lámpást, — ezzel a kultúrának elég van téve és a nagy fényesség mellett nyugodtan törheti ki a polgár a nyakát.

A költségvetésünkbe évenként egy kis összeget vesznek fel világításra. Ha jól emlékszem, 1600 koronát. Emellett

a község a magánlámpákat is ellátja petróleummal, azokat javíttatja, fizeti a lámpagyújtogatót, — és summa-summárum, kiad évenként világításra 3000 koronát.

Kérdem: a 3000 koronának van-e megfelelő világítás Kunszentmártonban? Bizony nincs. Olyan pokoli a sötétség nálunk, mint a hol egy lámpát sem gyújtanak meg.

Igy tehát sárba dobjuk évenként a 3000 koronát. A pénzt kiadjuk és világításunk nincs. Sem pénz, sem posztó.

Ha egy község világítani akarja utcáit, tegye azt úgy, hogy az ellen kifogás ne legyen. Petróleummal azonban ez lehetetlen, hiába adjuk ki évenként azt a háromezer koronát.

Mint első cikkünkben kifejtettük, át kell térnünk a petróleum világításról a villanyvilágításra, mert az olcsóbb, jobb, kényelmesebb és legújabb minden város világító eszköze.

Miért vezet be legújabb minden város a villanyvilágítást?

Azért, mert olcsóbb minden más világításnál.

Sok város kísérletezett petróleummal, acetylénnel, naphthalinnal. Egy se vált be. Amellett, hogy drága volt, rozsz is volt. Felhagytak velük és megcsinálták a villanyvilágítást.

Itt volna az ideje, hogy mi is a

modern városok sorába lépjünk és ha igazi központja akarunk lenni járásunknak, akkor sutba kell dobunk ósdi elveinket és megcsinálni a villanyvilágítást.

Kunszentmárton község kiad évenként világításra 3000 koronát anélkül, hogy látszata lenne, ellenben, ha megcsinálja a villanyvilágítást, kiad évenként 5—6000 koronát és ebből nemcsak az utcák, de a középületek is világítva lennének.

Szinte hallom mondogatni olvasóim ajkairól: szép beszéd ez, de nem nekünk való, nincs hozzá pénzünk, hogy megvalósítsuk.

Pedig a villanyvilágítás legolcsóbb minden más világítás között. Mezőtúr város petróleum világítása évekkal ezelőtt 10000 koronába került, mióta a villanyvilágítást bevezették, azóta 8000 koronát ad ki évente világításra és a telep 50 év múlva a város tulajdonába megy át, amikor is a villanyvilágításból szép haszna lesz a városnak.

Ezek az okok indították a városokat arra, hogy villanyvilágítást létesítsenek. A felvidéken alig van község vagy város, hol a petróleum világítást ki ne küszöbölték volna.

Azt hisszük, hogy közönségünk be fogja látni, hogy a mai világban már egy község sem lehet el villanyvilági-

A bosszuálló.

Írta: Csehov Antal.

Szigaev Fedorovics Fedor kevéssel azután, hogy a feleségét a tett színhelyén rajtakapta, ott állott a Smuksz és társa cég fegyverkereskedésében és alkalmas revolvert válogatott magának. Az arca haragot, bánatot és megingathatatlan elszántságot árult el.

„Tudom, hogy mi a teendőm . . . — gondolta magában. — A családi élet alapjai le vannak rombolva, a becsületes sárba tiporva s a bűn diadalmaskodik, azért én, mint polgár és mint becsületes ember, kell, hogy bosszút álljak. Megölöm előbb az asszonyt, meg a szeretőjét, azután magamat.“

Még revolvert sem választott, még nem is ölt meg senkit, de azért képzelete már lerajzolta előtte a három véres tetemet, a szétloccsant agyvelejű koponyákat, a zürzavart, a lármázó tömeget, a boncolást . . . A végig sértett ember kárörömével gondolta el a rokonság és a közönség rémületét, a hitszegő asszony vonaglását, s gondolatban már olvasta azokat a vezércikkeket, amelyet a családi élet szétzúllásáról írni fognak.

— És mi az ára? — kérdezte Szigaev a revolverre mutatva.

— Negyvenöt rubel moszjé!

— Hm! . . . Ez nekem drága!

— Akkor hát moszjé ajánlok Önnek

egy másik, olcsóbb szerkezetet, de ajánlhatnám a Martinev-féle közönséges gyutacsos pisztolyt, az úgynevezett párbalybiztolyt.

„Hogy volna, ha párbajra hívnám ki? — villant meg Szigaev fejében. Egyébiránt ez nagy tisztesség volna . . . Az ilyen dolgokat az ember ledurrantja, mint a kutyát.“

A segéd kecsesen forgolódva s a lábait billegtetve nem szűnt meg fecsegni és mosolyogni és egész sereg újabb revolvert rakott ki elé. Mindeniknél vonzóbb és csábítóbb volt azonban a Smith és Vaissou. Szigaev a kezébe vett egy ilyen szerkezetű revolvert, tompán rámeredt és gondolatokba merült. A képzelete ismét lerajzolta előtte, mint veti szét az agyvelőt, mint ömlik szét a vér a szőnyegen és a parketten, mint vonaglik lábainál a haldokló asszony . . . De háborgó lelkének ez mind nem volt elég. A rémképek, a jajgatás és a rémület mind nem elégitették ki őt . . . Valami még rettenetesebbet akart kieszelni.

„Tán így megölöm a csábítót és magamat — gondolta, — őt pedig életben hagyom. Hadd sorvadjon el a lelkiismereti furdalásoktól és a világ megvetésétől. Az olyan ideges természetű asszonyra, mint ő, ez sokkal gyötrelmesebb a halálnál . . .“

Elképzelte a maga temetését: ő a végig sértett, szelid mosollyal az ajkán, ott fekszik a koporsóban, az asszony pedig sápadtan,

lelkiismerete furdalásaitól gyötörve, megy a koporsó után.

Szigaev egyszerre sajnálni kezdte, hogy ő meghal és nem láthatja a hitszegő gyötördését. A bosszu csak akkor édes, ha az ember láthatja és élvezheti a gyümölcsét, de mit ér, ha ő ott fekszik a sirban és semmiről sem tud semmit?

„Nem kellene inkább így csinálnom? — gondolta magában. — Megölöm a csábítót, azután elmegyek a temetésére, végignézem s a temetés után agyonlövöm magamat? . . . Egyébiránt alkalmasint már a temetés előtt elfognának és elvinnék a fegyveremet . . . Vagy így: megölöm a csábítót, a feleségem életben marad, én pedig egyelőre nem ölöm meg magamat, hanem elsétálok a börtönbe. Arra, hogy magamat megöljem, mindig ráérek. A börtön már csak azért is jó, mert az előzetes kihallgatás alkalmával módomban van a hatóság és a közönség előtt feltárni nőm viselkedésének egész alávalóságát. Ha megölöm magamat, akkor ő, a veleszületett aljasságánál és hazug mivoltánál fogva mind ezért engem okolna és a világ igazolná az ő eljárását és még kikacagna engem; ha pedig életben maradok, akkor . . .“

A következő pillanatban már kiegészítette:

„Igen, ha megölöm magamat, akkor engem ítélnék el és kislelkűséggel vádolnak . . . De meg azután minek is ölném

tás nélkül és a korrallal haladva, hamarosan meg fogja azt valósítani.

Legközelebb ismertetni fogjuk egy Kunszentmártonban felállítandó villanytelep tervezetét és ki fogjuk mutatni, hogy Kunszentmárton község a villanyvilágításra nem fog ráfizetni.

A foszforsav mint növényi tápláló anyag.

Írta: Egy gazd. akadémiai igazgató.

Azon növényi tápláló anyagok közül, a melyek mesterséges visszapótlására nagy gondot kell fordítanunk, első helyen áll a foszforsav. Első helyen áll különösen Magyarországon, ahol a talajok a másik két fontos tápláló anyagban, tehát nitrogén és káliumban ma még kevésbé szenvednek hiányt, de annál szembetűnőbb a foszfor hiánya, a melynek mesterséges visszapótlása csaknem minden kötött talajon termés fokozó hatást fog kifejteni.

Ma már köztudomású dolog és sokszorosan be van bizonyítva, hogy a gabona félek szemképződéséhez nagyon sok foszforsavat vonnak el a talajtól, s bár a lóhere ennél többet kb. 20 kg.-ot, a lucerna kb. 30 kg.-ot von el a talajtól, mégis nem a lóhere, nem a lucerna zsarolja a föld foszforsav tartalmát, hanem a kalászosok, és pedig azért, mert a kalászosok csak a föld legfelsőbb termő rétegéből veszik foszforsav szükségletüket, ellenben a takarmány növények 2-3 méter mélyre is leboocsátják gyökereiket, s tápláló anyag szükségleteiket a föld mélyebb rétegeiből szedik elő, a legfelsőbb réteget pedig husos, gyökereik elrothadása által még gazdagítják is. A takarmány növényeket nem szoktuk eladni, állatainkkal takarmányoztatjuk fel és így mindazon ásványi alkotó részek, a melyek a talajból általuk elvonattak, oda ismét vissza kerülnek és pedig nem a mélyen fekvő rétegbe, a honnét kivették, hanem a legfelsőbb termő rétegben, s így mennél több takarmány növényt termeszt egy gazdaság, kell hogy tápláló anyagokban annál gazdagabb legyen a talaj legfelsőbb rétege. A gabona félek által a talaj legfelsőbb rétegeiből elvont foszfor nem kerül oda vissza trágya alakjában, mert a gabona feléket eladjuk, s bennük kivisszük a gazdaságból azt a foszfor mennyiséget, a melyet azok a talaj legfelsőbb rétegeiből elvonnak. Természetes tehát, hogy mennél több kalászost termel valamely gazdaság

és mennél kevesebb takarmány növényt, annál foszforszegényebb a talaj.

Sok kísérlet által van bebizonyítva, hogy a foszfor tartalmu szuperfoszfát nemcsak sovány földeken fejt ki termés fokozó hatást, de még olyanokon is, a melyek nitrogénben aránytalanul gazdagok s a melyek ennek következtében erősen fejlesztik ugyan a növényzetet, de szalma termést, de csekély szem termést adnak, a mi tehát azt bizonyítja, hogy még az ilyen kövérnek látszó föld is szegény foszforsavban. Ha a talajban foglalt tápláló anyagok ezen aránytalanságát szuperfoszfáttal kiegyenlítjük, a mellett, hogy a növény bokrosodása fokozódik, bujább is, s erőteljesebb is lesz. A gabona nem dől el olyan könnyen, tehát jobb magot hoz, a mely sokkalta teltebb, sokkalta nehezebb lesz. Az alkalmazott szuperfoszfát nemcsak nagyobb magtermést ad, de gyorsítja is a növény beérését. Magyar holdankét 120-150 kg. szuperfoszfát alkalmazása éppen elegendő arra, hogy a buza beérését siettesse a nélkül, hogy kényszer érés állana be. A foszforsavval ellátott táblák kivétel nélkül korábban érnek be, mint a foszforsavban szűkölködők.

Az elmondottakból kifolyólag tehát kétségtelen, hogy annak, aki műtrágyát akar használni, első sorban is foszfor trágyával, szuperfoszfáttal kell kísérletet tennie, legyen talaja bármilyen összetételű, legyen a növény, amit természetien akar bármilyen, mert a vízben oldható szuperfoszfát kétségtelenül nagy termés fokozó hatással van minden növényre s legfeljebb az a kérdés, hogy melyik talajon, melyik növény alá, milyen mennyiségű szuperfoszfát fogja a legnagyobb termés fokozó hatást kifejteni. Általában véve 150-200 kg. kat. holdanként az a mennyiség, a melyet rendszerint minden növény alá alkalmazni szoktunk s a mely mennyiségre vonatkozólag azt kell megjegyeznünk, hogy egyenlőbb, inkább nagyobb mennyiséget alkalmazunk s csak ha talajunk már ismételtelen meg lett műtrágyázva, térjünk át a kisebb mennyiségre.

Miután pedig az istálló trágyában éppen fentebb elmondott okok miatt nincs elegendő foszforsav, talajunknak foszforsav tartalmát csakis ezen az uton növelhetjük, úgy tehát, ha az istálló trágyázás mellett szuperfoszfáttal is ellátjuk azt időközönként. Ezen az uton fokozhatjuk termés atlagainkat legegyszerűbben, a melyre pedig minden gazdának saját jól felfogott érdekében törekednie kell.

— szolt a segéd, egy újabb skatulyát emelve a polcra.

— Felhívom a figyelmét a zár elmes szerkezetére . . .

Szigaevnek, előbbi elhatározása után immár nem volt szüksége revolverre, pedig a segéd mindjobban nekibuzdult és szüntelenül rakosgatta ki eléje az újabb fegyvereket. A megsértett férjet bántotta a lelkiismeret, hogy a szegény segéd hiába fárad fele, hiába lelkésedett, mosolygott és pocskolta az idejét.

— Jól van, akkor hát — mormogta — majd később visszajövök, vagy elküldök valakit.

Nem látta ugyan a segéd ábrázatát, de hogy legalább némileg enyhítse a feszült helyzetet, szükségét érezte annak, hogy valamit vásároljon. De hát mi legyen az? Körülnézett a boltban, nem-e pillant meg valami olcsóságot s megakadt a tekintete egy zöld hálón, mely ott függött az ajtó közelében.

— Ez itt . . . mi ez itt? — kérdezte.

— Egy fűrítő háló.

— Az ára?

— Nyolc rubel, moszjé.

— Csomagolja be . . .

A vérig sértett férj lefizetett nyolc rubelt, fogta a hálót és miközben magát még inkább sértve érezte, kiment a boltból.

meg magamat? Ez az első. Másodszor pedig, öngyilkosnak lenni annyi, mint gyávnak lenni. Tehát megölöm a csábítót, őt életben hagyom, én meg törvény elé kerülök. Engem elítélnék s ő mint tanu fog szerepelni . . . Szinte látom a zavarát, a gyalázatát, mikor majd elkezd faggatni a védőm! A törvényszék, a közönség és a saját rokonszenve kétségkívül mellettem lesz . . ."

Igy tűnődött tovább, de a segéd csak rakta ki előtte az árut és kötelességének tartotta vevőjét szórakoztatni.

Minálunk évről-évre hanyatlak az üzlet s ez nem annyit tesz, hogy a csábítók száma kevesbedik, hanem igenis annyit, hogy a férfiek lassankint beletörődnek a helyzetükbe és félnek a törvénytől, meg a kényszer-munkától.

A segéd körülnézett és a fülébe sugta:

— És ki a hibás, moszjé? A kormány!

„Szachalinba menni holmi komisz fráter miatt, ez sem valami okos dolog — tűnődött Szigaev. — Ha én kényszer-munkára kerülök, ez csak alkalmas ad a feleségemnek, hogy másodszor is férjhez menjen s a másodikat is megcsalja. Diadalmasodni fog. Szóval hát: őt élve hagyom, magamat sem ölöm meg, a csábítót szintén nem ölöm meg. Valami okosabbat és érzékenyebbet kell kiválasztani. Megvetéssel fogom őket büntetni és botrányos válópört indítok.“

— Itt van, moszjé, még egy új szerkezet

Október 1-ével lapunkra új előfizetést nyitunk. Programunk: mint eddig, ezután is az, hogy községünk és az egész Tiszazug érdekeit önzetlenül szolgáljuk. Munkálkodunk azon, hogy lapunk előfizetőinek és olvasóinak bizalmát, melyet magunknak megszereztünk, a jövőben még jobban kiérdemelhessük. Főcélunk a jövőben is tartalmas és változatos lappal megjelenni. — Vidéki előfizetőink részére lapunk mai számához posta-utalványt mellékelünk és kérjük azoknak szíves visszaküldését, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen. — A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Hirek.

Kunszentmárton, szeptember 29.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Koncskó Károly kir. adóhivatali ellenőrt hasonló minőségben Mezőcsátra áthelyezte. Öszintén sajnáljuk Koncskó távozását, ki hivatali ittműködése alatt Kunszentmárton községének rokonszenvét teljes mértékben megnyerte.

— **Járásgyűlés.** Folyó hó 25-én, kedden délelőtt járási értekezlet volt Tiszaföldváron dr. Nagy Ottó főszolgabíró elnöklété mellett. Az értekezleten szóba került egy járási kórház építése is, melyet a községek hozzájárulásából építenének fel. Az eszme nagyon szép és óhajtuk, hogy az megvalósuljon is. Kunszentmárton, mint a járás legnagyobb községe, legjobban alkalmas arra, hogy a járási kórház itt épüljön fel. Kunszentmárton község több holdnyi területet hajlandó ingyen átengedni a járási kórház céljaira. Az értekezlet után bankett volt a tiszaföldvári nagyvendéglőben.

— **Motorvonataink.** Általános a panasz a legutóbbi időben a pusztatenyő-kunszentmártoni h. é. vasut igazgatósága ellen a miatt, hogy a régi, kényelmetlen oldalt nyíló kocsik forgalomba hozása ellen a M. á. v.-nál mit sem tett és ezek a kocsik újra forgalomban vannak. Bizony borzasztó utazni Kunszentmártontól Szolnokig. A régi motor csak puffog, nehezen indít és késéssel érkezik minden állomásra. A kocsik pedig olyan rozogák, hogy az utas minden pillanatban kieshet belőlük. A régi motoron egy kis fülke van második osztály, a többi harmadik. Így sok utas második osztályu jeggyel harmadik osztályon utazik annélkül, hogy az utas visszakapná a különbözetet. Így aztán jogos a panasz a M. á. v. ellen. Vasutunk igazgatóságának sürgősen közbe kell lépnie, hogy e baj orvosoltassék és az új szerkezetű kis gépek és kényelmes folyósós kupék vissza hozassanak vonalunkra. Ajánljuk ezt a panaszt Fazekas András főjegyző és Gergulics Pál főbíró igazgatósági tagok figyelmébe.

— **Grammofon-község.** Kunszentmárton már egész grammofon község lesz, t. i. alig van már üzlet, hol reggeltől késő estig ne szóljon a grammofon. Egy évvel ezelőtt csak szórakoztatta a publikumot, különösen a gyermekeket, azonban a példa vonz, ma már nem is üzlet az üzlet, hol a tölcserből bájos zene ne figyelmeztetné a közönséget, hogy állj meg és bámuld meg kirakatomat. Van is vigság Kunszentmártonban. A zenét szerető közönség vándorol egyik üzlet elől a másik elé és hallgatják a szép nótákat. Mondja hát valaki, hogy Kunszentmárton nem világváros?!

— **Alakuló közgyűlés.** Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület Jásznagykunszolnok vármegyei és Szolnok városi osztálya 1912. évi szeptember hó 29-én, ma vasárnap délelőtt 10 órakor Szolnokon, a vármegyeház nagytermében tartja ünnepélyes alakuló közgyűlését. A meghívott vármegyénk főispánja dr. Horthy Szabolcs bocsátotta ki. A közművelődési egyesületnek már eddig is sok tagja van vármegyénkben, azonban hiszszük, hogy az alakuló gyűlés után a tagok száma emelkedni fog, mert az egyesület megérdemli a támogatást.

— **Be nem váltott ígélet.** Még a múlt télen történt, hogy fgy. Tóth Lajos és társai kérvényt adtak be a Máv. aradi üzletvezetőségéhez, hogy az új vasutállomás és raktárépület előtti teret köveztessek ki, mert ott esős időben a közlekedés lehetetlen. Hamarosan meg is jött a válasz, melyben elismerik a kérelem jogosultságát, de télen azt megcsinálni lehetetlen, hanem kora tavasszal hozzáfognak a munkálathoz. Elmult a tavasz, a nyár is, sőt már az őszben is benne vagyunk, de még mindig nem fogtak hozzá a kövezési munkálatokhoz. Most fgy. Tóth Lajos és Társai ismételen a következő kérvényt küldték az aradi üzletvezetőséghez:

Tekintetes Üzletvezetőség!

Folyó évi január 18-ik napján az aradi üzletvezetőséghez én alulírott és érdektársaim kérvényt nyújtottunk be, hogy az itteni új és szép emeletes indóházunk és a raktár előtti tér kövel burkoltassék be, mivel az hozzáférhetetlen és esős időben megközelíthetetlen. Melyre az aradi üzletvezetőségtől a következő 2774/H. 1912. sz. értesítést kaptuk:

«Fgy. Tóth Lajos és érdektársainak. Folyó évi január hó 18-an kelt, igazgatóságunkhoz intézett panaszuk elintézéséül tisztelettel értesítjük, hogy az állomási új hozzájáró utnál fennálló nehézségek megszüntetése iránt a kedvező munkaidő beálltával intézkedni fogunk, amennyiben a tavasszal a végleges makadám burkolatot le fogjuk fektetni. Tekintettel arra, hogy az ut részére szolgáló feltöltés 1910. év végén készült, mostanáig ezen friss töltéstre utburkolatot fektetni nem lett volna célszerű, mert a friss töltésbe ágyazott utburkolat tapasztalat szerint rövid idő alatt besüpped és hasznavehetetlenné válik. — Ezen átmeneti nehézségekre való tekintettel az ut felületét ideiglenesen salakkal burkolatjuk. Az erre vonatkozó munkálatok végrehajtása iránt intézkedünk és az ut javítása iránt a szükséghez képest intézkedni fogunk. Arad, 1912 február hó 9-én. Az üzletvezető megbízásából Sziklay főfelügyelő.»

Miután ezen ügyben még a mai napig sem történt semmiféle intézkedés, ennél fogva tisztelettel kérjük a tek. Üzletvezetőséget, hogy sürgősen intézkedni méltóztassék.

Kunszentmárton, 1912 szeptember hó 17. Alázatos szolgálói: fgy. Tóth Lajos és társai.»

A kérvényt a kunszentmártoni kereskedőkön kívül is számosan aláírták.

— **Agarászat.** A múlt héten Baghy Imre nagybirtokos kengyeli pusztáján agárverseny volt a környék előkelőségeinek nagy érdeklődése mellett. A rossz idő miatt a versenyben csak nyolc agár vett részt. A győztes Bibó Géza Bajnok nevű agara lett.

— **Képkiallítás Szolnokon.** A Szolnoki Művészeti Egyesület az egyesület művész tagjainak és a nyári tanfolyam növendékeinek képeiből szeptember 29-től október 10-ig bezárólag kiállítást rendez a művésztelep kiállítási helyiségeiben.

— **Sztrájkoló előjáróság.** A szomszédos Mindszent községben a hét folyamán az előjáróság sztrájkba lépett. Az okot az szolgáltatta a sztrájkra, hogy a közgyűlés az előjárósági tagokat fizetésjavítás iránti kérelmükkel elutasította.

— **A kisededovók.** A vallás és közoktatásügyi miniszterium rendelete folytán a közgazgatási bizottság felhívta az előjáróságot, hogy a hatósága területén létező ovodák alapjait, valamint az ovodái alap vagyonát és tőkéjét foglalja kimutatásba, megjelölve egyszersmind ezen alapok természetét, rendeltetését, valamint az alapítvány tevők és esetleges közelebbi kikötéseit és az így elkészített kimutatást legkésőbb október 25 napjáig terjessze be. — Azt hisszük, hogy a miniszter a kisededovók országos államosítását vette tervbe.

— **Esküvő.** Gálly Sándor tiszasasi földbirtokos fia: Sándor, október hó 2-án esküszik örök hűséget Vágó Boldizsár postamester leányának: Honkának Tiszakürtön.

— **Egy matróna halála.** Tegnapelőtt meghalt Szolnokon özv. Szűsz Mihályné 108 éves korában. „Eszter néni” — így nevezte őt Szolnokon mindenki — soha életében nem volt beteg, szemüveg nélkül olvasott még a legutolsó időkben is. Halálát is bejelentette az előző napon hozzátartozóinak és reggelre örökre elaludt. A mindig jó kedélyű öreg asszonyt gyermekei, unokái bálványozták. Sokat tudott nekik beszélni a 48-as időről. Beszéli unokái, hogy a forradalmi időkben egy hozzájuk beszállásolt horvát katona pénzt követelt a férjétől s mikor az megtagadta, szuronyával megfenyegette, hogy leszurja. Szűszné erre lefogta a katonát, mire férje, a helyett, hogy a feleségét kiségitte volna a bajból, elfutott és csak segítségekkel tért vissza feleségének a kiszabadítására. De a segítségre nem anynyira Szűsznének, mint a katonának volt szüksége, akit fuldokolva vettek ki Szűszné kezei közül. Az elhunytban dr. Déri József és Dezső Mór nagyanyjukat gyászolják.

— **Megrágalmazott korcsnáros.** Még e hó 7-én történt, hogy Hegedüs András délután négy óra tájban betért a Muszaj korcsmába és ottan néhány korona értékű cekkcsinálása után a hátsó kapu elávozott. Hajnalban aztán visszatért és éktelen káromkodás közben meggyanusította a korcsmáros, Kovács Istvánt és nejét, hogy 240 korona készpénzt tőle ellopták. Kovács szabadkozott, hogy nemhogy a pénzt látta volna, de még az elfogyasztott italok árát sem fizette ki, azzal is ellábal. Hegedüs feljelentette Kovácsékát a csendőrségnél. — A nyomozás során most kiderült, hogy Hegedüs pénzt a saját fia lopta el. — Kovács István nem hagyta magán száradni a Hegedüs által rászórt sok piszkot, hanem becsületsértésért és rágalmazásért feljelentette Hegedüst.

— **Kenyérgyár Csépan.** Tiszazugi kenyérgyár cég alatt Csépan kenyérgyár létesült. Tulajdonosa Sztupjanszky Andor odavaló vendéglős.

— **A vacsora ára.** Egyik szentesi vendéglősnek van egy elszegényedett távoli rokona, akit a vendéglős állandó ingyenes vacsorával segít. Ha esik, ha fuj, a bácsi pontosan megjelenik a vendéglőben a vacsora elfogyasztása végett. A dekorum kedvéért jogot adott a vendéglős az öreg rokonnak arra is, hogy étlapról szabadon rendelhet. Minden este egy fogást. Vacsora után kibicel a bácsi s innen is, onnan is juttatnak neki némi kibicé pénz-t. Ez az ő jövedelme, amiből ruházkodik és pipázgat.

Valamelyik este egyik kártyás valami családi ünnepély alkalmából vacsorára hívta meg a házához a vendéglős öreg rokonát.

Másnap este a vendéglőben vacsora után felszólítja az öreg rokon a fizető pincért, hogy adjon neki 2 koronát és számítsa be az urnak. A pincér jelentést tesz az öreg rokon kívánságáról a vendéglősnek, aki odamegy az öreg asztalához.

— Mi az Matyi bácsi, kéri azt. Miért adjak én magának 2 koronát?

— Hát a tegnapi vacsorám ára fiam — feleli az öreg rokon rendíthetetlen nyugalommal. Egy sült 1 k. 60 f., valami savanyúság hozzá, az 16 fillér, egy kenyér 6 fillér, a többi borralaló a pincérnek.

A vendéglős dühbe gurul.

Az öreg rokon csitítja. Végre azt kérdezi a vendéglőstől:

— Édes öcsém, hát te hasznot akarsz abból hozni, hogy tegnap este másutt vacsoráltam.

— **Rövid bőrgyógyászati utmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszerpangyár részvénytársaságtól (Monostori-ut 54.) levelező-lapon kéri.

— **A pénzes szabóinas.** Egyik helybeli magyar szabónak feltűnt, hogy tanonca nagyon bőven költekezik. A napokban aztán, amikor a Tóni gyerek egy hosszú szál kolbász eltüntetésén igyekezett, vallatóra fogta a gazdája, hogy mégis honnan szerezte a pénzt Bevallotta, hogy egy másik szabótól 20 koronát kapott, hogy hagyja ott gazdáját és szegődjön be ő hozzá.

Levélpapírok

csinos dobozokban,

névnyomással

1 korona 60 fillértől kezdve

kaphatók

WOLF DEZSŐ

könyvnyomdájában.

— **Szüret előtt.** Most, mikor tőkén érik a gerezd, most gondoskodik a gazda borpresekről és szőlőzuzókról. Hála Istennek, ma már igen praktikus és olcsó eszközök állnak a gazda rendelkezésére, hogy a borsajtás ne menjen a maga régi kezdetleges módján.

A Ferencz József tudomány-egyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle gyógyszerpangyárakat rendelik. Világhírű **Kolozsvári Kátrány-zsappan, Izzadás ellen Kolozsvári Chrom-zsappan** különlegességek:

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat) Szepő, májfolt stb. arctisztatlanság ellen Hajhullás ellen

Bőrkiütés-viszketeg ellen **Kolozsvári kén-zsappan, Kolozsvári borax-zsappan, Kolozsvári Petrol-zsappan**

Ezen kívül egész sora a világhírű gyógyszerpangyárak, melyek minden gyógyszerüzletben és drogeria-üzletben kaphatók. — Ismertetőt készséggel küld

Kolozsvári Heinrich József gyógyszerpangyár r.-t. Kolozsvárt.

Baecker Rudolf — Melichár Ferenc Express nevű szőlő és gyümölcsajtó és szőlőzúzó régi kedvencei a szőlőtermelőknek. A legtekintetesebb kivételben, legkitünőbb anyagból olcsó árak mellett haphatók ezek. Magyarországi vezérképviselő Szűcs Zsigmond Budapesten VI. Nagymező utca 58., a hová bizalommal fordulhat minden gazda, ahonnan készséggel küldenek mindenkinek árjegyzeket. A Baecker és Melichár prések és zuzók egyszerűek, könnyen kezelhetők, nagy munkát teljesítenek és olcsók. Ezek biztosították részére a nagy népszerűséget és ezer számban való elterjedését.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Szántó Márton megvette Szántó István földjét 500 koronáért. Pásztor József megvette Hürkecz István és neje házát 3200 koronáért, Bóta József és neje megvették Gyalai Tamás és neje házát 1720 koronáért, Szántó Andrásné és Szántó Julianna megvették Hacker Márton házát 5200 koronáért, Szabó Istvánné megvette Fazekas Máté beltelkét 2200 koronáért, Radics József megvette Apatóczki Mihály és neje beltelkét 2900 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912 szeptember 21-től szeptember 28-ig **születtek:** Gál Borbála, Hürkecz Ilona, Kardos Mihály, Zs. Hegedüs Mária, Józsa Mária, Kiss Erzsébet Rozália, Dajka András, Kurucz Mihály, Nagy Magdolna Ilona, K. Kis Mária. — **Házasságkötés nem volt:** — **Elhaltak:** Farkas András 5 hónapos, Oláh Etel özvegy Rác Józsefné 50 éves, László Szilveszter 61 éves, Farkas Orsolya Veres Albertné 70 éves.

Szerkesztői üzenetek.

H. A. Szelevény. Riposztját vezércikkünkre megkaptuk, azonban ezt nem közölhetjük, mert a közlés csak ártana Szelevénynek. Ha kevesebb humorral, de több komolysággal írta volna meg levelét, szívesen leadtuk volna, hiszen mi vagyunk a legjobban azon, hogy Szelevény és Kunszentmárton között ellentét, háborúság ne legyen. Azonban levelében annyi a «vice», hogy nem tudjuk kihámozni, hogy mit is akar. Ha közzétettük volna b. levelét, bizony az sülyesztette volna le Szelevény niveauját és mint a hogy a mi cikkünk nem sülyesztette azt le. Egyébként cikkírónknak esze-ágában sem volt sérteni Szelevényt. Általánosságban írt a közvilágításról, mi az alföldi községekben bizony rettenetes. Az író egy kisebb községet vett fel példának, hol nincs világítás és véletlenül Szelevény jött ki a tollából. Valljuk be őszintén, Szelevényen egyáltalán nincs, Kunszentmártonban pedig alig van világítás. Tehát nincs mit egymás szemére vetnünk és nincs okunk érzékenykedni, ha valaki az igazat írja meg rólunk. Ne vitakozzunk és vicceljük egymást, hanem Őn is legyen azon, hogy Szelevényen a «mozgó» lámpások helyett állandó lámpások állítsanak fel, mint ahogy mi a villanyvilágítást komolyan megakarjuk valósítani, mert hidje el uralm, jó viccet csak jó világítás mellett lehet megírni.

— Különben béke velünk.

Kolbi. A Kunszentmártoni Ujság szerkesztőjének üzenete: jöjj vissza Kolbi körünkbe, minden rossz vicced régen elfeledve és mi szívesen fátyolt borítunk a multakra, ha újra fel keresel bennünket «rossz» viccekkel. — Üdv.

Meghívó

a Kunszentmártoni Kereskedelmi Egylet
a Körös Szállóban f. é. október
6-án délután 3 órakor tartandó
rendkívüli közgyűlésére

a t. tagokat ezennel meghívja
az elnökség.

Tárgy: A Debreczeni Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara átiratának tárgyalása és egyéb folyó ügyek.

Gábor Dezső

ujjonnan szervezett zenekarával a

Körös Szállodában

muzsikál.

Sarki Molnár Sándor és Lajosnak

Kistökén és Zalotán 120 hold földjük tanyával,

Nagytokén, a jámborhalmi megálló mellett 26 hold,

a Belső tehenesben pedig 30 hold prima földjük, épületekkel akár együtt, akár több darabokban is eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Kistöke 352. tanyaszám, a bökényi csárda mellett, vasárnap és csütörtökön Szentesen, Vásárhelyi-utca 15. szám alatt.

338/1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbírószéknek 1912. évi V. 233/1. számú végzése következtében dr. Hasznos József ügyvéd által képviselt szolnoki kereskedelmi részv. társ. javára 917 kor. 66 fill. s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1247 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: bolti árúk rőfös, rövid, fűszer, butor stb. nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbírószék 1912. évi V. 233/2. számú végzése folytán 917 kor. 66 tökékövetelés, ennek 1912. évi jun. hó 1. napjától járó 5 o/o kamatai, 1/3 o/o váltódíj és eddig összesen 138 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szelevényen végrehajtást szenvedett üzletében 1912. évi október hó 8-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kunszentmárton, 1912. évi szept. hó 27. napján.

Hubay
kir. bír. végrehajtó.

Dr. Jósza Gyula ügyvédnek egy darab
6 lóerős Schlick-féle

gőzkazánja és cséplő-
szekrénye, felszereléssel
eladó. A garnitur most megtekinthető
Benke György tanyáján Mesterszálláson.

Első
minőségű falitéglát

és
fedélcserepet

napi áron szállít bármily
mennyiségben

Kunszentmártoni Köz-
ségi Téglagyár.

Ferenczy József.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására a nagy-
érdemű közönségnek, hogy

cipész-üzletemet,

mely hosszú ideig az Ipartestület bérházában
volt elhelyezve, folyó év szeptember hó 1-től

Bethlen-utca 1108. sz. alá

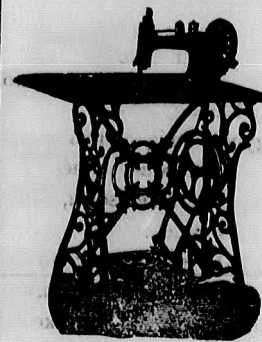
(saját ház) Zsárta Mihály szomszédságában helyeztem át. — Minden szakmában vágó munkákat, úgy mint eddig, ezután is kifogástalan kivitelben és jutányos árban állítok elő. Személyes, vagy levélbeli megbízásokra bárkinek is készséggel rendelkezésére állok. — **Raktárban nagy választék férfi, női és gyermek cipőkben. Javításokat mérsékelt ár mellett vállalok.**

Köszönöm a nagyközönség eddigi szives pártfogását s kérem azt jövőben is.

Tisztelettel

GAÁL ISTVÁN, cipész.

Kényelmes havi vagy heti
részletfizetésre

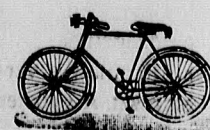

varrógépek,
kerékpárok

és

gramfonok

Olcsó árak. Dús választékban

órák, ékszerek,

látványos és

tajtékipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár
nagy raktárában

Kunszentmárton, piactér.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle**et kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.
Az eredetinek minden egyes darabjában rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona.
Mindenütt kapható.

Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám.

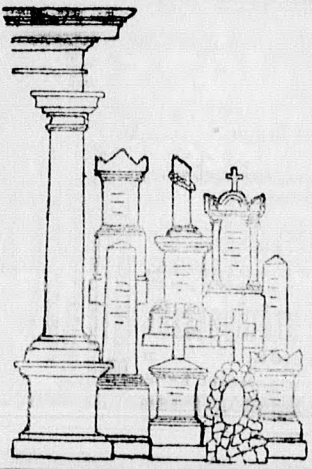
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű **nap- és esernyőkben**. Nagy választék valódi **francia fűzőkben**. Nagy raktár **szőrmeárukban**. Javítások és áthuzatok a legolcsóbb árak mellett elfogadtnak. Mindenféle átalakítások elfogadtnak. Rendelések posta útján eszközöltenek.

Ház és szőlő eladás.

Kunszentmártonban, a Hunyady utcában levő

Kiss János-féle ház,

ugyszintén a tiszakürti »Kurázi« szőlőben egy hold szőlő és a csépai »Kósán« egy és fél hold szőlő örökáron eladó. Ertekezhetni a Kiss János utódai méhtelepén a tiszakürti szőlőben.

Sirkő-raktár és kőfaragó-telep áthelyezés.

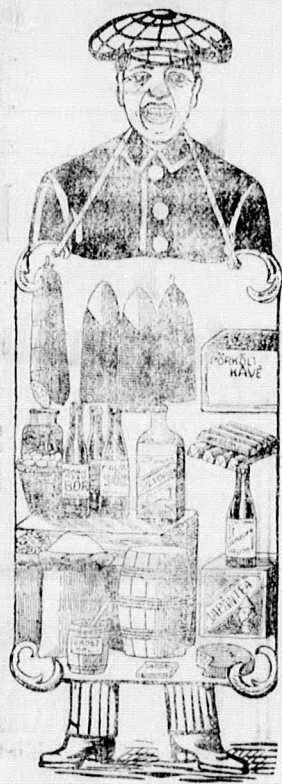
Tisztelettel értesitem Kunszentmárton és vidéke n. é. közönségét, miszerint évek óta fennálló

sirkőraktár és kőfaragó-telepet

Cseuz Kálmán és Társai mával szemben levő telkemre helyeztem. Raktáramban gránit, márvány és homokkő anyagból készült sirkők 10-2000 koronáig nagy választékban vannak. Sirkőket előállítását, sírszegélyek készítését, valamint sirkőknek a temetőben való felállítását ugy helyben, mint vidéken, olcsó árért végzek. Síremlékekre vévés és aranyozások, régi márványkővek fényezését jutányos áron vállalom. Főtörökvis m oda fog irányulni, hogy munkámmal és araimmal a bizalmat kiérdemeljem

Pál István

sirkőraktára és kőfaragó-telepe
Kunszentmárton

Mindig

friss virsli,
hideg felvágottak
legfinomabb
tea, rum és
cognak

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében

kapható.

Szelevényen

19. számú házam és magtáram haszonbérbe kiadó.

Alkalmos hely gabona, bor, liszt, élelemkereskedésnek, esetleg vendéglőnek. **Magtáram** pedig malomnak igen alkalmas, miután közvetlen a Körös partján van és a **községben még malom nincs**, jövedelmezősége biztos. A haszonbér hosszú időre megköthető, azért úgy egyesek, akár részvénytársaság itt befektetéseket tehet. — **Eladó** ugyanott az **idei szőlőtermésem**. Érdeklődők forduljanak a tulajdonoshoz. **Cím: Fölföldy Mihály, »Népbank«** pénztárosa, Szeged.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

Szent László fertőtlenítő

Pipere-
szappan

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.

Magyar gazdasági gépraktár, Szentes

Rákóczi-tér
14. szám

Értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a legújabb gyártmányu **benzinmotorok és cseplők, kaszáló és aratógépek, ugyszintén páncelekek, boronák, szecs kavágók, járgányok** s továbbá ezek alkatrészei

Műszaki áruk, ugymint: mázsák, furógépek, olajkannák, kulcsok, reszelők, kalapácsok, minden fajta géphez való zsirzók szíjak, manometerek, vízvezeték csapok és ehez való kellékek és mindennemű olajok, zsírok, zsákok, kötelek, ponyvák nagy választékban.

Ertekezhetni lehet Kunszentmártonban BALLA N. PÉTER urnál
Mátyás király-utca 1264. szám alatt.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri **Pusztai Ferenc** magyar gazdasági gépraktára Szentesen.

Magyar és német szabásu
kész férfiruhák
legujabb divatu
női kabátok,
valamint
gyermek-ruhák
legolcsóbban beszerezhetők
Markovits Armin
szabó-üzletében
Kunszentmárton, Piac-tér.

Mátray Lajos
kunszentmártoni téglatelepén egy jó-
karban levő 10 lóerős
cséplőgép van eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek a
tulajdonossal bármikor.

Uj hentesüzlet.
Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel,
hogy helyben, a Mátyás király-utcában,
Cseuz Antal szijgyártó házában a **folyó**
hó vége felé
mészáros és hentes-
üzletet nyitok.
Zsir, szalonna, virsli, pácolt- és magyar-
sonka, mindenféle hideg felvágottak min-
denkor a legjobb minőségben és leg-
jutányosabban lesznek beszerezhetők.
A nagyérdemű közönségnek irántam
a multban megnyilvánult pártfogását ké-
rem a jövőben is, tisztelettel
GYENES KÁROLY
hentes és mészáros.

Báli és lakodalmi
meghívókat,
névjegyeket, eljegyzési
értesítéseket, mindenféle
ipari és kereskedelmi
nyomtatványokat
a legolcsóbban készít
Wolf Dezső
könyvnyomdája
Kunszentmárton,
a gőzfürdővel szemben.

Nyomatott Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.

Géperőre
berendezett
cementlap
készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,
melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkal-
masak, **géperőre berendezett**
cementlap készítő telepemen
a legdiszesebben mintázott és sima formában
állítom elő többféle színezéssel.
Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.
Az árak a lehető legolcsóbbak.
Cement eladás nagyban és kicsinyben
olcsó és jó kiszolgálás mellett.
ifj. Tomonyiczka József
építési vállalkozó és cementlap készítő
Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.

Kiss
Istvánnak

a Jaksorban 10 köblös,
az érben 1 hold földje
örökáron eladó. Érte-
kezhetni lehet Mátyás-
király-utca 1299. számú
lakásán.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)
Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök,
vadoncok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
stb. Kaphatók.
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

Női kalap divatterem megnyitás.
Tisztelettel tudatom Kunszentmárton és környéke n. é. hölgyközönségével, hogy
helyben, a zsidó templom mellett, **Deák Ferenc-utca 1235. szám** alatt
egy a mai kor igényeinek megfelelő
női kalap divattermet nyitottam.
Raktáron tartom a **legujabb divatu női kalapokat** és mindenféle hozzá-
valókat. Javításokat és átalakításokat gyorsan, pontosan és a legizlésesebben esz-
közlök. — Kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy szükségletük esetén megtisztelő
bizalmukkal kitüntetni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel
Silberstein T., divatárusnő.

Géperőre berendezett asztalos-műhely
Kunszentmártonban.
Van szerencsém Kunszentmárton és környéke n. é. közönségének b. tudomására
hozni, hogy **Bethlen-utca 1136. számú házámban levő**
ASZTALOS-MŰHELYEMET géperőre ren-
deztem be.
Abban a helyzetben vagyok, hogy famegmunkáló géppel, melyet kilenc lóerejű motor
hajt, a legnagyobb munkákat is a legrövidebb idő alatt a legpontosabban végezhetem.
A legjutányosabban készítik
mindennemű épület- és butormunkákat.
Kész butor mindenkor kapható.
Tisztelettel kérem a nagy közönséget, hogy ezen vállalatomban b. megrendelé-
seikkel támogatni sziveskedjenek.
Tisztelettel
PÁSZTI ALBERT
épület és butorasztalos.